

This is a self-archived version of an original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Author(s): Arvola, Outi; Lastikka, Anna-Leena

Title: Avaimia kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoiseen varhaiskasvatukseen

Year: 2022

Version: Published version

Copyright: © Tutkittua varhaiskasvatuksesta 2022

Rights: In Copyright

Rights url: <http://rightsstatements.org/page/InC/1.0/?language=en>

Please cite the original version:

Arvola, O., & Lastikka, A.-L. (2022, 22.4.2022). Avaimia kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoiseen varhaiskasvatukseen. Tutkittua varhaiskasvatuksesta.

<https://tutkittuavarhaiskasvatuksesta.com/2022/04/22/avaimia-kieli-kulttuuri-ja-katsomustietoiseen-varhaiskasvatukseen/>

Tutkittua varhaiskasvatuksesta

ISSN 2737-3665

Valikko

Avaimia kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoiseen varhaiskasvatukseen

22 HUHTIKUUN, 2022 ~ SAMULI RANTA

[kommentti](#)

[Bloggaa uudelleen](#)

[Tilaa](#)

Vieraskynässä Outi Arvola ja Anna-Leena Lastikka

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022) keskiössä ovat lasten ja perheiden oikeudet, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus, syrjinnän ehkäisy, sekä moninaisuuden, osallisuuden ja yhteisöllisyyden varmistaminen. Tämän kirjoituksemme lähtökohtana ovat meidän molempien tutkimukset (Arvola 2021, Lastikka 2019), joissa on selvitetty sekä eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten että perheiden osallisuutta tukevia tekijöitä varhaiskasvatuksessa. Tarkasteluteema on erittäin ajankohtainen ajassa, jossa muuttoliikkeet moninaistuvat (Martikainen & Pitkänen 2020) ja jossa on meneillään suurin pakolaiskriisi sitten toisen maailmansodan (Sisäministeriö 2022). Elämme globaalissa maailmassa ja samalla suomalaisessa yhteiskunnassa, joka moninaistuu vauhdilla.

Vaikka meillä on kansallisella tasolla yhä enemmän tietoa eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten ja perheiden näkökulmasta sekä henkilöstön kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisuuden kehittämisestä (esim. Arvola 2021; Alisaari ym. 2019; Lamminmäki-Vartia, Poulter & Lahtinen 2021; Rissanen, Kuusisto & Kuusisto 2016; Lastikka 2019; Ojala 2020; Paavola 2017; Poulter, Lamminmäki-Vartia & Castillo 2021), voidaan kuitenkin todeta, että varhaiskasvatuksen ammattilaisten kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoiseen osaamiseen ja kulttuurisesti responsiivisen pedagogiikan vahvistamiseen tulisi panostaa (Arvola 2020; Kangas, Lastikka & Karlsson 2021; Opetus- ja kulttuuriministeriö 2019). Tarvitsemme perustellumpia toiminnan tarkastelun suuntaviivoja siitä, miten mahdollistamme aitoa dialogisuutta ja osallisuutta päivittäisissä kohtaamisissa ja mitkä tekijät ovat tutkimuksen kautta todettuja tapoja edistää yhteistä ymmärrystä. Samalla meidän tulee olla valmiita tarkastelemaan omia, aiempia käsityksiämme ja käytänteitämme uudella tavalla (esim. Arvola 2021; ks. myös Brooker, 2017; Rogoff 1990).

Tarvitsemme lisää ymmärrystä moninaisuuden huomioimisessa

Arvola on tarkastellut väitöstutkimuksessaan (2021) eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten varhaiskasvatuksen rakentumista. Helsingin yliopiston Orientaatioprojektissa (nykyinen Kehittävä Palaute) kerätyn aineiston ja saatujen tulosten perusteella lasten osallisuus ja oppiminen eivät vielä toteudu riittävällä tavalla, vaan tarvitsemme lisää lasten varhaiskasvatuksen tilanteisiin kiinnittymistä tukevia tekijöitä. Lasten vertaissuhteet, varhaiskasvatuksen ammattilaisten leikkipedagoginen osaaminen ja yhteisten tarinoiden, projektien ja leikkiympäristöjen tuki näyttäytyivät keskeisinä. Lisäksi yhteistyö perheiden kanssa ja hyvä pedagoginen johtaminen olivat osallisuutta mahdollistavia oppimisympäristön piirteitä. Tutkimuksen perusteella etenkin lasten osallisuutta tukevaan leikkiin ja leikkiympäristöjen moninaisuuden tarkasteluun tarvitaan lisää tutkimus- ja kehittämistoimia.

Lastikka on tarkastellut tutkimuksessaan (2019) eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten ja perheiden kokemuksia osallisuudesta ja inklusiosta. Tulosten mukaan lasten ja perheiden aktiivisen osallisuuden, vahvuuksien ja osaamisen ymmärtäminen näyttäytyivät tärkeinä lasten ja huoltajien kokemuksissa. Perheiden kokemuksissa korostuivat dialogi, yhteinen ymmärrys, vastavuoroisuus, tuki ja yksilöllinen huomioiminen sekä kielellinen,

kulttuurinen ja katsomuksellinen moninaisuus. Osallisuutta ja inklusiota tukevan varhaiskasvatuksen kehittämiseksi olisikin painotettava enemmän sosiaalisen yhteenkuuluvuuden rakentamista kaikkien varhaiskasvatusympäristöön kuuluvien lasten, perheiden ja henkilöstön välillä.

Lapsi- ja perhekäsitykset raamittavat toimintaamme

Kouluttaessamme varhaiskasvatushenkilöstöä kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoiseen työskentelyyn, olemme nähneet keskeisenä herätellä jokaista ammattilaista tarkastelemaan henkilökohtaisia kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisia lapsi- ja perhekäsityksiään. Myös käsityksiin liittyvien arvojen, asenteiden ja toiminnan kulttuuristen merkitysten pohtiminen on tärkeää, koska nämä kaikki määrittelevät sitä, minkälaisena näemme lapsen, lapsuuden ja perheen. Lisäksi ne ohjaavat muun muassa siihen, miten lasten ja perheiden aloitteisiin, toiveisiin, mielenkiinnonkohteisiin tai valintoihin suhtaudutaan, miten niitä osataan havainnoida ja miten toimintaa järjestetään tai muutetaan niiden mukaan (Kangas & Lastikka 2019; Kangas, Lastikka & Karlsson 2021; Laiti 2018; Pulkkinen 2018; Weckström 2021).

Malaguzzi (1994) on todennut lapsikäsitsemme olevan yhteydessä siihen, miten me puhumme lapselle ja miten me kuuntelemme ja havainnoimme lasta. Inklusiivisen osallisuuden toimintakulttuurin toteutuminen vaatii, että koko henkilöstöllä, mukaan lukien päiväkodin johtajalla, on yhteisesti jaettu ymmärrys lapsesta, jolla on mahdollisuus olla osallinen ja aktiivinen omalla tavallaan (Weckström 2021; Weckström, Lastikka & Havu-Nuutinen 2022).

Lapsikäsitystä tarkasteltaessa kielten, kulttuurien ja katsomusten näkökulmasta, on hyvä ravistella omia, jopa tiedostamattomia näkemyksiä ja asenteita. Suomalaisen varhaiskasvatuksen näkemys (OPH 2018, 2022) lapsesta sisältää sosiokulttuurisen käsityksen leikkivästä, uteliaasta ja aktiivisesta lapsesta, joka alusta asti vaikuttaa ympäristöönsä ja varhaiskasvatuksen toimintakulttuuriin yhdessä muiden lasten ja henkilöstön kanssa (Corsaro 2018; Rogoff 2008; Säljö 2004; Vygotsky 1978). Jos lapsi ei esimerkiksi ole leikissä oma-aloitteinen, itsenäinen tai ei osaa suomen kieltä, henkilöstö saattaa nähdä lapsen ei-toivotun käytöksen ja ehkä jättää havaitsematta hänen sanattomat aloitteensa ja piilossa olevan osaamisen. Lapsen tapa saada mielipiteensä esiin ei-toivotulla tavalla voi mahdollisesti tapahtua vain siksi, että yhteisen vuorovaikutuksen kieli on vasta kehittymässä.

Lapsikäsitteen ohella on myös oleellista pohtia perhekäsitystä eli sitä, miten me näemme moninaiset perheet, jotta pystyisimme kohtaamaan lapsen huoltajat yksilöllisesti ja yhdenvertaisesti. Henkilöstön perhekäsitys vaikuttaa toimintakulttuuriin ja siihen, minkälaiseksi kasvatusyhteistyö perheiden kanssa muodostuu. Nyky-yhteiskunnassa perhekäsitys on moninaistunut (Monimuotoiset perheet -verkosto 2020), ja luonnollisesti jokaiselle lapselle ja perheelle tulisi syntyä käsitys siitä, että on arvokas juuri sellaisena kuin on (OPH 2022). Onkin tärkeää pohtia, miten perheiden kielet, kulttuurit, katsomukset tai uskonnot näkyvät toiminnassa (mm. Gyekye & Lamminmäki-Vartia 2022; Poulter ym. 2021), sekä miten puhumme eri kieli- ja kulttuuritaustaisista perheistä ja kulttuuristamme asioita yksilöllistämisen sijaan. Herkistyminen ymmärtämään kulttuurienvälisiä käsityksiä, toimintatapoja ja tulkintoja on välttämätöntä, jotta voimme rakentaa yhteistä ymmärryksen siltaa.

Kulttuurisensitiivisyys näkyy varhaiskasvatuksen moninaisissa hetkissä

Kulttuurisensitiivisyys on halua, kykyä ja herkkyyttä ymmärtää eri taustoista tulevia ihmisiä. Se on halua nähdä jokainen kohdattava lapsi, perhe tai työkaveri yksilöllisesti ja välittäen kielen, kulttuurin tai katsomuksen takana. Kulttuurisensitiivisyys on kulttuurisesti herkkää oppimista, opetusta ja kasvatusta, joka rakentuu moninaisuuden kunnioittamiseen ja sanoittamiseen: näkyväksi tekemiseen. Se on myös uudenlaista asennoitumista ja vastaanottamisen tahtoa moninaisista taustoista tulevia lapsia ja perheitä kohtaan. (esim. Arvola 2020; Keskitalo 2019; Kangas ym. 2021; OPH 2018, 2022; Sirkko & Kyrönlampi 2021; Taylor & Sobel 2011). Kulttuurisensitiivisyyden tukena ja voimavarana toimii yhteinen lapsi- ja perhekäsitys tai yhteinen pedagoginen katse (Sirkko & Kyrönlampi 2021), jolla tarkoitetaan yhteistä näkemystä tavoitteista, toimintamalleista ja vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Sensitiivisyys hetkissä ja tilanteissa on erityisen oleellista silloin, kun jaamme arkea moninaisten lasten ja perheiden kanssa. Sopuisa leikki voi hetkessä vaihtua räväkäksi riidaksi vain siksi, että yhteinen ymmärrys puuttuu. Huoltajien kanssa käytävä keskustelu tai esimerkiksi sovitusta ajasta poikkeava käytös voi synnyttää meissä väärinymmärryksiä toiminnan syistä. Kuvatuki, tukiviittomat, tulkki, mallia antava toinen lapsi tai aikuinen, selittävä ymmärrys,

herkkyys tunnistaa tilanteita – vastaavia erilaisia hetkiä kulttuurisensitiivisyyden taitavat ammattilaiset tunnistavat päivittäin. Onko hetkiin vain riittävästi aikaa pysähtyä?

Avaimia yhteiseen ymmärrykseen

Oma ymmärryksemme tutkijoina ja kouluttajina on lisääntynyt yhteisissä keskusteluissa varhaiskasvatushenkilöstön kanssa. Olemme pohtineet ja tiedostaneet ratkaisun avaimia arjen moninaisuuden tukemiseen. Muutosprosessit ovat hitaita ja ratkaisun avaimet löytyvät yksi kerrallaan. Lopuksi olemmekin koonneet seuraavat avaimet, joita tarkastelemalla voimme lähteä kohti kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisesti ymmärtävämpää varhaiskasvatusta:

1. Arvot

Arvojen pohdinta työyhteisössä on lähtökohta muutokselle. Arvojen tarkastelun ja esilletuonnin jälkeen jokaisen on työyhteisössä yhtä oleellista toimia niiden mukaisesti. Varhaiskasvatusta on tiimityötä.

2. Välittäminen

Varhaiskasvatuksen moninaisuus rakentuu välittämisen kulttuurille, jossa vahvuudet, osaaminen, kunnioitus ja kannustaminen ovat kaiken toiminnan keskiössä. Välitämme jokaisesta yhteisön jäsenestä, arvostamme osaamista, hyväksymme, kunnioitamme ja luotamme toisiimme ja sitoudumme yhteiseen tekemiseen.

3. Asenteet

Moninaisuuteen liittyvien asenteiden etsiminen ja löytäminen ovat avaimia aktiiviseen tiedostamiseen ja sitä kautta muutokseen. On huojentavaa tietää, että asenteet ovat luonnollinen osa ihmisyyttä. Tietoisuus omista asenteista avaa silmiä tarkastella omaa toimintaa ja sitä kautta moninaista arjen vuorovaikutusta.

4. Inklusio

Inklusio on kaikkein lasten, perheiden ja henkilöstön osaamisen ja yhteisöön kuulumisen lujittumista. Inklusio on jatkuva matka yhteiseen ymmärrykseen siitä, että meistä jokainen on ainutlaatuinen, erilainen ja arvokas.

Kuvituskuvat Pexels

Lähteet

Alisaari, J., Heikkola, L.M., Acquah, E.O. & Commins, N. (2019). Monolingual ideologies confronting multilingual realities. Finnish teachers' beliefs about linguistic diversity. *Teaching and Teacher education*, 80, 48-58.
<https://doi.org/10.1016/j.tate.2019.01.003>.

Arvola, O. (2021). Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten osallisuus ja oppiminen mahdollistuvat leikissä. *Siirtolaisuus-Migration*, 47(3-4), 15–17. Noudettu osoitteesta <https://siirtolaisuus-migration.journal.fi/article/view/112790>.

Arvola, O. (2021). *Varhaiskasvatus eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten osallisuuden ja oppimisen mahdollistajana*. Kasvatustieteiden tiedekunta. Turun yliopiston julkaisu B 539.

Arvola, O., Pankakoski, K., Reunamo, J. & Kyttälä, M. (2020a). Culturally and linguistically diverse children's participation and social roles in the Finnish Early Childhood Education – is play the common key? *Early Child Development and Care*. <https://doi.org/10.1080/03004430.2020.1716744>

Arvola, O., Reunamo, J. & Kyttälä, M. (2020b). Kohti kieli- ja kulttuuritietoista kasvatusta. Kasvattajat lasten osallisuuden mahdollistajina varhaiskasvatuksen oppimisympäristöissä. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 22(1), 44–60.

Arvola, O., Lastikka, A-L., & Reunamo, J. (2017). Increasing Immigrant Children's Participation in the Finnish Early Childhood Education Context. *The European Journal of Social & Behavioural Sciences*, 20(3), 2538–2548. <https://doi.org/10.15405/ejsbs.223>

Brooker, L. (2017). Learning to play, or playing to learn? Children's participation in the cultures of homes and settings. Teoksessa G. Goodliff. *Young Children's Play and Creativity: Multiple voices*. Routledge.

Corsaro, W. A. (2018). *The sociology of childhood*. (5. painos.) CA: Sage Publications.

Gyekye, M. & Lamminmäki-Vartia, S. (2022). *Kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoinen näkökulma varhaiskasvatuksen ammatillisiin keskusteluihin*.

Kangas, J. & Lastikka, A-L. (2019). Children's Initiatives in the Finnish Early Childhood Education Context. Teoksessa S. Garvis, H. Harju-Luukkainen, S. Sheridan, & P. Williams (toim.), *Nordic Families, Children and Early Childhood Education*, 15-36. (Studies in Childhood and Youth). Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1007/978-3-030-16866-7_2

Kangas, J., Lastikka, A-L. & Karlsson, L. (2021). *Voimauttava varhaiskasvatus: Leikkivä, osallinen ja hyvinvoiva lapsi*. Otava.

Keskitalo, P. (2019). Kulttuurisensitiivinen saamelainen varhaiskasvatus – Pedagogisia työkaluja. Teoksessa M., Peltola, P. Keskitalo & R. Äärelä-Vihriälä (toim.). *Saamelainen varhaiskasvatus nyt: arvot, käytänteet ja osallisuus arjessa*, 111-127. Oulun yliopisto. Acta Universitatis Ouluensis. F, Scripta Academica Nro 13 <http://urn.fi/urn:isbn:9789526222752>

Laiti, M. (2018). *Saamelaisen varhaiskasvatuksen toteutus Suomessa*. Väitöskirja. Acta electronica Universitatis Lapponiensi, 243. Rovaniemi: Lapin yliopisto. Saatavissa: https://lauda.ulapland.fi/bitstream/handle/10024/63477/Laiti_Marikaisa_ActaE_243pdfA.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Lamminmäki-Vartia, S., Poulter, S. & Lahtinen, D. (2021). *Pyhiä tiloja tutkimassa: Opas varhaiskasvatukseen*. Helsingin yliopisto. <http://hdl.handle.net/10138/337818>

Lastikka, A-L. (2019). *Culturally and linguistically diverse children's and families' experiences of participation and inclusion in Finnish early childhood education and care*. Lisensiaatin tutkimus. Helsingin yliopisto. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/306437/cultural2.pdf?sequence=3&isAllowed=y>

Lastikka, A-L. & Kangas, J. (2017). Ethical Reflections of Interviewing Young Children: Opportunities and Challenges for Promoting Children's Inclusion and Participation. *Asia-Pacific Journal of Research in Early Childhood Education*, 11(1), 85-110. <https://doi.org/10.17206/apjrece.2017.11.1.85>

Lastikka, A-L. & Lipponen, L. (2016). Immigrant Parents' Perspectives on Early Childhood Education and Care Practices in the Finnish Multicultural Context. *International Journal of Multicultural Education*, 18(3), 75-94. <https://doi.org/10.18251/ijme.v18i3.1221>

Malaguzzi, L. (1994). Your Image of the Child: Where Teaching Begins. *Child Care Information Exchange*, 96.

Martikainen, T. & Pitkänen, P. (toim.) (2020). *Muuttoliikkeiden vuosisata*. Turku: Siirtolaisuusinstituutti. Julkaisuja 37.

Monimuotoiset perheet -verkosto. (2020). *Monimuotoiset perheet varhaiskasvatuksessa. Opas kasvatus- ja opetusalan ammattilaisille*.

Ojala, M. (2020). *Perusteita ja haasteita varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulun alun kehittämiseksi erityisesti lapsen oppimisen ja kehittymisen näkökulmista*. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2019). *Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi. Kipupisteet ja toimenpide-esitykset III*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu 2019:1.

OPH. (2018, 2022). *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet*.

Paavola, H. (2017). Included or not? Factors related to successful preschool education in multicultural preschools from the parents' perspective. Teoksessa A. Hellman, & K. Lauritsen (toim.), *Diversity and Social Justice in Early Childhood Education: Nordic Perspectives*, 151-172. (Nordic Studies on Diversity in Education). Cambridge Scholars Publishing.

Poulter, S., Lamminmäki-Vartia, S. & Castillo, K. (2021). *Monikatsomukselliset oppimisen tilat varhaiskasvatuksessa: Opettajan katsomuksellista osaamista kehittämässä*. (Opettajankoulutuslaitoksen muut julkaisut). Helsingin yliopisto. <http://hdl.handle.net/10138/337816>

Poulter, S., Ubani, M., Laine, M. & Kallioniemi, A. (toim.)(2021). *Lapsenkokoinen katsomuskasvatus*. Lasten Keskus.

Pulkkinen, L. (toim.) (2018). *Kohti yhteistä lapsikäsitystä*. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Työpäperi 12:2018. Helsinki: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy.

Rissanen, I., Kuusisto, E., & Kuusisto, A. (2016). Developing teachers' intercultural sensitivity: Case study on a pilot course in Finnish teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 59, 446–456.

Rogoff, B. (2008). *Observing sociocultural activity on three planes: Participatory appropriation, guided participation, and apprenticeship*. Teoksessa K. Hall, P. Murphy & J. Sole (toim.), *Pedagogy and Practice: Culture and Identities*, 58–74. CA: Thousand Oaks.

Rogoff, B. (1990). *Apprenticeship in thinking: Cognitive development in social context*. Oxford: Oxford University.

Sirkko, R. & Kyrönlampi, T. (2021). “Haasteet on monesti ratkaistavissa hyvällä asenteella ja yhteistyöllä”. Kulttuurisensitiivisyys esiopetusryhmän kasvattajien puheessa omassa työssään. *Journal of Early Childhood Education Research*, 10(3), 64–92.

Sisäministeriö. (2022). *Maahanmuuttopolitiikka perustuu yhteisiin linjauksiin ja sopimukseen*. Luettu: <https://intermin.fi/maahanmuutto/maahanmuuttopolitiikka>

Säljö, R. (2004). *Oppimiskäytännöt: sosiokulttuurinen näkökulma*. Helsinki: WSOY.

Taylor, S. V., & Sobel, D. M. (2011). *Culturally responsive pedagogy: teaching like our student's lives matter*. Emerald.

Vygotsky, L. (1978). *Mind and society: the development of higher psychological processes*. Boston, MA: Harvard University Press.

Weckström, E. (2021). *Kertoen rakennettu – toimien toteutettu: sosiaalisesti kestävä osallisuuden toimintakulttuurin rakentaminen varhaiskasvatuksessa*. Publications of the University of Eastern Finland Dissertations in Education, Humanities, and Theology No 177. Itä-Suomen yliopisto.

Weckström, E., Lastikka, A.-L. & Havu-Nuutinen, S. (2022). Constructing a Socially Sustainable Culture of Participation for Caring and Inclusive ECEC. *Sustainability*, 14, 3945. <https://doi.org/10.3390/su14073945>

Jaa tämä:

Lataa...

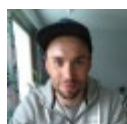
Aiheeseen liittyy

Ensi viikolla vieraskynässä Outi Arvola ja Anna-Leena Lastikka
15 huhtikuun, 2022
Kategoriassa "Tutkittua varhaiskasvatuksesta"

Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten ja perheiden vahvuudet, osaaminen ja aktiivinen osallisuus suomalaisessa varhaiskasvatuksessa
15 toukokuun, 2020
Kategoriassa "Tutkittua varhaiskasvatuksesta"

Ensi viikolla vieraana Anna-Leena Lastikka
8 toukokuun, 2020
Kategoriassa "Vieraskynä"

KATEGORIASSA MONIKULTTUURISUUS, TUTKITTUA VARHAISKASVATUKSESTA

Julkaissut Samuli Ranta

Yliopistotutkija (UEF), kouluttaja #oppiminen #oppimiskokemus #motivaatio #tiimityö Olen erityisesti kiinnostunut oppimisilmapiiristä, tunneilmastosta sekä vuorovaikutuksen laadusta.
Ota yhteyttä: [samuli.a.ranta\(*at*\)gmail.com](mailto:samuli.a.ranta(*at*)gmail.com)

[Näytä kaikki artikkelit kirjoittajalta Samuli Ranta](#)

[◀ PREVIOUS](#)

Ensi viikolla vieraskynässä Outi Arvola ja Anna-Leena Lastikka

[NEXT ▶](#)

Ensi viikolla vieraskynässä Siippainen, Kuusiholma-Linnamäki ja Repo

Jätä kommentti

Top 10

[Saamelainen kasvatusajattelu – saamelainen varhaiskasvatus](#)

[Lasten fysiologinen stressinsäätely kotihoidossa ja varhaiskasvatuksessa](#)

[Voisitko sinä olla se, joka näkee lapsen haastavan käyttäytymisen taakse?](#)

[Varhaiskasvatuksen pedagogiikka – Kohti teoreettisia määritelmiä](#)

[Miten käsitellä kestäväää elämäntapaa lasten kanssa? - Uusi työkalu kestävään varhaiskasvatuksen kehittämiseen](#)

[Mitä on lapsen itsesäätely ja mitä sen kehittyminen edellyttää?](#)

[Millaista on varhaiskasvatuksen matematiikka eli ”pikkumatikka” ja miksi sitä tarvitaan?](#)

[Aikuinen on yhteisöllisen leikin keskushahmo taaperoryhmässä](#)

[Monikieliset lapset kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa - käyttöteoria monikielisten lasten kielellisen huomioon edistäjänä](#)

[Onko tiimityön toimivuus edellytys laadukkaalle varhaiskasvatukselle? Tiimityön merkitys varhaiskasvatuksessa](#)

Yhteistyössä

Seuraa meitä Facebookissa

Seuraa blogia sähköpostilla

Syötä sähköpostiosoitteesi, niin voit seurata tätä blogia ja saat ilmoituksia uusista julkaisuista sähköpostitse.

Seuraa

Liity 9 003 tilaajien joukkoon

Hae

Avainsanat

AIKUISJOHTOISUUS

ARVIOINTI

ARVOT

CHILDCARE

DOKUMENTAATIO

EETU

EEVA-LEENA ONNISMAA

HANNA HJELT

HENKILÖSTÖRAKENNE

INKLUUSIO

JAANA JUUTINEN

JAETTU JOHTAJUUS

JENNI VARTIAINEN

JOHTAJUUS

KASAUTUMINEN

KASVATUS

KEHITTÄMINEN

KEHITTÄVÄ HOIVA

KEHITYKSEN JA OPPIMISEN TUKI

KERRONNALLISUUS

KERTAISTUMINEN

KIRSTI KARILA

KÄYTTÖASTE

LAKIMUUTOS

LAPSEN VASU

LAPSILÄHTÖISYYS

LAPSUUDENTUTKIMUS

LASTENTARHANOPETTAJA

LASTENTARHANOPETTAJAT

LEIKKI

MAIJU PAANANEN

MARJAANA LARPA

MERVI ESKELINEN

MOI - MONILUKUTAIDON OPITTAAN ILOLLA

MONILUKUTAIDON

NAISVALTAINEN ALA

OSALLISUUS

PALKKA

PALKKAKARTELLI

PALKKAKESKUSTELU

PALKKAUS

PEDAGOGIIKKA

PEDAGOGINEN JOHTAMINEN

PEDAGOGINEN KIRJOITTAMINEN

PEDASENS

PERHETAUSTA

PITKÄN AIKAVÄLIN VAIKUTUKSET

POLKURIIPPUUUS

PÄIVÄHOITO

PÄIVÄKOTI

RYHMÄSENSITIIVISYYS

SAK-AIKA

SAK-TYÖAIKA

SIVI HARKOMA

SOOL RY

SUHDELUKU

SUHDELUKUSELVITYS

SUHDELUVUT

SUKUPUOLISENSITIIVISYYS

SUUNNITTELUAIKA

TASA-ARVO

TIINA LAUTAMO

TUEN TARVE

TUNNEÄLY

VARHAISERITYISKASVATUS

VARHAISKASVATUKSEN LAATU

VARHAISKASVATUS

VARHAISKASVATUSLAKI

VARHAISKASVATUSSUUNNITELMA

VERTAISKULTTUURI

VUOROVAIKUTUS

VÄITÖSKIRJA

VÄITÖSTUTKIMUS

YHTEENKUULUVUUDEN POLITIIKKA

YHTEENKUULUVUUS

